

Nr 114.

Av herr **Pålsson**, *angående skattefrihet under åren 1921—1923 för vissa inkomsttagare m. m.*

Det finnes i vårt land ett mycket stort antal hederliga och praktiga män och kvinnor, som genom penningvärdets fall kommit i ett verkligt ekonomiskt nödläge, och dit höra en stor del av dem, som före världskrigets utbrott och de första åren därunder på grund av ålder eller minskad arbetsduglighet dragit sig tillbaka för att njuta sitt »Otium» på avkastningen av ett genom livslångt strävsamt arbete sammansparat kapital, stort nog att under vanliga förhållanden skänka dem en någorlunda bekymmerfri ålderdom. De kunna nog räknas i flera tiotusental dessa, där ålder och skröplighet tvungit dem att lämna sin näring och avyttra sin egendom till den gamla tidens värden och som tvingas att nu leva efter den nya tidens. Män och kvinnor ur allmogens, hantverkets eller handelns led, Sveriges mest arbetssamma, sparsamma och fridsamma samhällsmedlemmar; ägare av ett under många mödors år sammansparat kapital på 15—20,000 kronor, som i deras ögon tedde sig som ett säkert medel för ernående av en ekonomiskt tryggad ålderdom, finna de nu med fasa, att varufördyringen gjort dem fattigare än de som inget annat äga än sin arbetskraft, och som kanske minst av allt tänkt på att spara. I allmänhet hava de yngre arbetskraftiga samhällsmedlemmarna här i landet kunnat genom höjda arbetspriser bringa sina inkomster i nivå med varufördyringen. Full kompensation för dyrtiden har lämnats löntagarna. Men för de ovan nämnda till åldern komna eller av sjukdom dess förinnan brutna, för dem finnes ingen dyrtidskompensation att ernå. Oblidkeligt gå de under ekonomiskt om dyrtiden fortsätter. Det kännes kanske så mycket bittrare för dessa, vars hela livs arbete inriktats på att reda sig själv även på *Bihang till riksdagens protokoll 1920. 3 saml. 48 häft. (Nr 114—116.)* 1

ålderdomen. Deras öde är säkerligen grymmare än andras, vars omsorger icke sträckt sig över dagens. Dock skulle någon hjälp från samhällets sida kunna beredas dem.

En minskad utgift verkar som en inkomst. En tvungen utgift inbesparad verkar som ren inkomstökning. En sådan kan ernås för alla dessa, om de befrias från utgifter till stat och kommun.

Säkerligen är det orättfärdigt att i dessa dyrtider tvinga människor, som leva av räntorna av ett kapital upp till 20,000 kronor, att hjälpa de andra yngre, arbetsdugliga samhällsmedlemmarna med tillskott för upprätthållandet av statens och kommunens ekonomiska åligganden, även om man utöver denna summas ränteavkastning har förmånen att äga fastighetslöshet, stor nog för eget bruk. För ägarens eget livsuppehälle måste årligen viss del av kapitalet tillgripas. Komma därtill utgifter sådana som skatter till stat och kommun, måste dessa tagas direkt av kapitalet. Skulle vi gå så tillväga vid inkrävande av skatter mot en kapitalbildning här i landet, vore vårt öde snart beseglat. Då det är orimligt att föra en sådan skattepolitik mot de stora inkomsterna och de stora kapitalbildningarna, är det naturligtvis ännu orimligare att tillämpa den mot de små. Säkerligen skulle de andra i full arbetsaktion varande samhällsmedlemmarna, som hava möjlighet kompensera dyrtiden med ökad inkomst, med glädje åtaga sig de ökade kommunala och statliga bördor, som ålades dem vid frigörandet av de nu nämnda.

Naturligtvis fick man utom förmögenhetsgränsen sätta en ålders-, en antals- och en hälsogräns vid skattefrigörandet. Kompensationsförmågan mot dyrtidsökningen kan väl anses upphöra vid fyllda 60 år, eller förr om varaktig arbetsoförmåga inträffar. Förmögenhetsgränsen, där två människor, man och hustru, skola leva av avkastningen, kan icke sättas lägre än 20,000 kronor.

Samma skäl kan anföras för beviljande av skattefrihet för all annan inkomst som icke överstiger 1,000 kronor om året.

På grund av vad ovan anförts hemställes vördsamt,

att riksdagen måtte besluta:

Statlig och kommunal skattefrihet under åren 1921—1922 och 1923 för

- a) de som efter fyllda 60 år icke åtnjuta annan inkomst än av kapital icke överstigande 20,000 kronor;
- b) all annan inkomst, där kapitalinkomst icke finns och där årsinkomsten icke överstiger 1,000 kronor;
- c) eller före 60 år, om varaktig arbetsoförmåga förefinnes;

d) och får vid denna förmögenhets- eller inkomstgräns fastställande icke inräknas taxeringsvärdet å byggnad innehållande endast en lägenhet, ägd och bebodd av den skattskyldige.

e) För samma inkomster bör skattefritt avdrag beviljas för en årsinkomst icke överstigande 2,500 kronor.

Till följe svårigheten att skattetekniskt formulera yrkandet hemställas, att utskottet vid bifall gör nödiga ändringar och formulerar yrkandet så, att syftet vinnes.

Stockholm den 19 januari 1920.

Jöns Pålsson.
